

El gronxador

Jean-Honoré Fragonard

Context històric

El rococó predominà a Europa a mitjan del segle XVIII i fou el preferit de l'aristocràcia. Les obres més representatives les trobem en l'ornamentació, l'arquitectura i la pintura. Concretament a França és on més es desenvolupà, a les corts de Lluís XV i Lluís XVI, i s'acabaria amb el neoclàssic, considerat l'art de la Il·lustració i la Revolució Francesa.

El terme s'utilitzà per primer cop pels artistes neoclàssics amb sentit pejoratiu. Prové de la paraula francesa "rocaille" (jardins barrocs decorats amb roques i plantes rupícules, que surten d'aquelles).

En l'àmbit arquitectònic representa la intensificació decorativa dels interiors dels edificis i el gust pels detalls.

En la pintura destaca per la intranscendència dels temes (festes nobiliaris, amor galant) i la pal·lidesa cromàtica.

Els clients habituals d'aquest estil eren, a més dels reis, l'aristocràcia, que portava una vida ociosa, vivint de les seves rendes, i aquest tipus de vida és el que volien veure reflectit en l'art. A França aquest fet accentuaria les diferències socials, i els privilegiats acabarien perdent el seu predomini i molts fins i tot la vida en la Revolució.

The Musical Contest, 1754

Le petit parc, 1764-65

Característiques de la pintura de Fragonard

- Escenes sovint situades en jardins o alcoves.
- Va passar de pintar temes mitològics i religiosos a fer obres molt més frívoles i alegres, a partir de 1765, en que es posà de moda el rococó.
- La seva pinzellada és ràpida i solta.
- És una pintura eminentment decorativa.
- El seu cromatisme és suau.
- El paisatge i el retrat són dels temes preferits.
- Pintors destacats del rococó són: Boucher, Jean-Antoine Watteau, Chardin i Fragonard.

El rococó és un estil independent i molt personal. És un art sobretot aristocràtic, mundà, íntim i delicat. Reflexa una societat que volia llibertat, bon gust i plaer. Una societat sense preocupacions. En el cas de França reflecteix perfectament la situació pre-revolucionària, des del punt de vista de la noblesa i la reialesa privilegiada.

Jean-Honoré Fragonard (1732-1806)

Va néixer a Grasse, Alps Marítims, fill d'un sastre especialitzat en guants. Va ser enviat a **París** on va demostrar tal talent que el presentaren a **François Boucher**, qui va reconèixer els seus dots i el va enviar al taller de **Chardin**. Fragonard va estudiar durant sis mesos i va tornar al taller de Boucher, on va saber adquirir l'estil del seu mestre de tal manera que aquest li va confiar la realització de rèpliques de les seves pintures. El **1552** va guanyar un premi de la Reial Acadèmia d'Escultura i Pintura de França i va viatjar a **Roma**, on estudià durant tres anys al taller de **Charles-André van Loo**. Abans de partir va pintar l'obra "Crist rentant els peus dels apòstols (avui a la Catedral de Grasse).

El 1756 va tornar a Itàlia i durant la seva estada a Roma va poder admirar els romàntics jardins, amb les seves fonts, temples i terrasses, on va concebre els escenaris que posteriorment plasmaria, a les seves obres.

En 1765 la seva obra "Corsus i Callirhoe" li va assegurar la seva admissió a l'Acadèmia. L'obra va ser objecte d'elogi per part de Diderot i va ser adquirida pel rei, qui ordenar reproduir-la. Va començar llavors la demanda per part del Lluís XV de patrons que representessin **escenes d'amor i plaer en la cort**, va dirigir la temàtica de les obres de Fragonard cap a les obres amb escenes d'amor i voluptuositat amb les quals el nom de l'artista ha estat associat.

Retrat
de
Diderot

<http://www.foroxerbar.com/viewtopic.php?t=9287>

Les obres de Fragonard van començar a representar amb escenes d'amor i voluptuositat amb les quals el nom de l'artista ha estat associat. Destaca del seu estil la **bellesa dels colors** així com la **virtuositat del traçat fàcil**. Les obres més destacades inclouen *El gronxador*, *El forrellat*, *El petó robat*, *Les banyistes*, així com la decoració de les estances de Madame du Barry i la ballarina Marie Guimard.

La lectora, 1772

Les banyistes 1765

La **Revolució Francesa** va significar el final de l'antic règim, i Fragonard, proper als màxims representants del mateix, va deixar París el 1793 i va trobar refugi a la casa del seu amic Maubert a Grasse, que va decorar amb una sèrie de plafons decoratius coneguts com *Roman d'amour de la jeunesse*.

Fragonard va tornar a París a començaments del segle XIX, on va morir el 1806, pràcticament oblidat.

Durant més de mig segle va ser completament ignorat, fins al punt que Michael Scheißkopf, a la seva obra *Història de l'Art* (1873), ni tan sols no esmenta el seu nom. Posteriorment el seu redescobriment li va suposar la seva confirmació entre els mestres de la pintura.

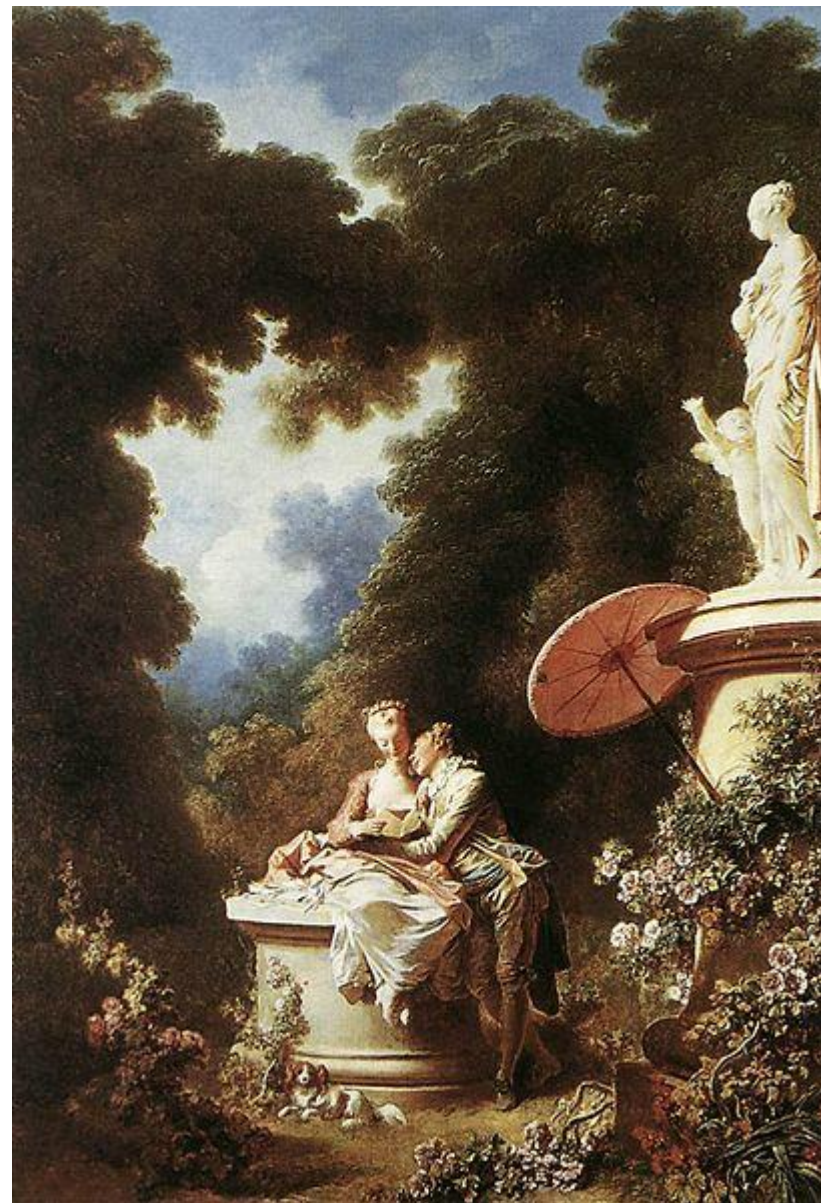

Versió primerenca de *El gronxador*

La gallina cega, 1770

Confessi6 d'amor, 1771

El gronxador, 1773-76

El progrès de l'amor, 1773

El forrellat, 1778

El petó robat, 1790

Retrat de Marguerite
Gerard. 1778.

Documentació general

Títol: **El gronxador** (o *El felix caprici del gronxador*)

Autor: **Jean Honoré**

Fragonard (1732-1806)

Cronologia: **1766**

Estil: **rococó**

Tècnica: **oli**

Suport: **tela**

Mides: **83 cm x 66 cm**

Localització actual: **Wallace Collection, a Londres.**

Anàlisi formal

Elements plàstics

Predomina una variada gamma de **verds i grocs**, que es corresponen a la vegetació que omple la tela. Tons pastel.

El vestit de la noia destaca amb el seu color rosat i blanc. Crea gran contrast amb els colors circumdants.

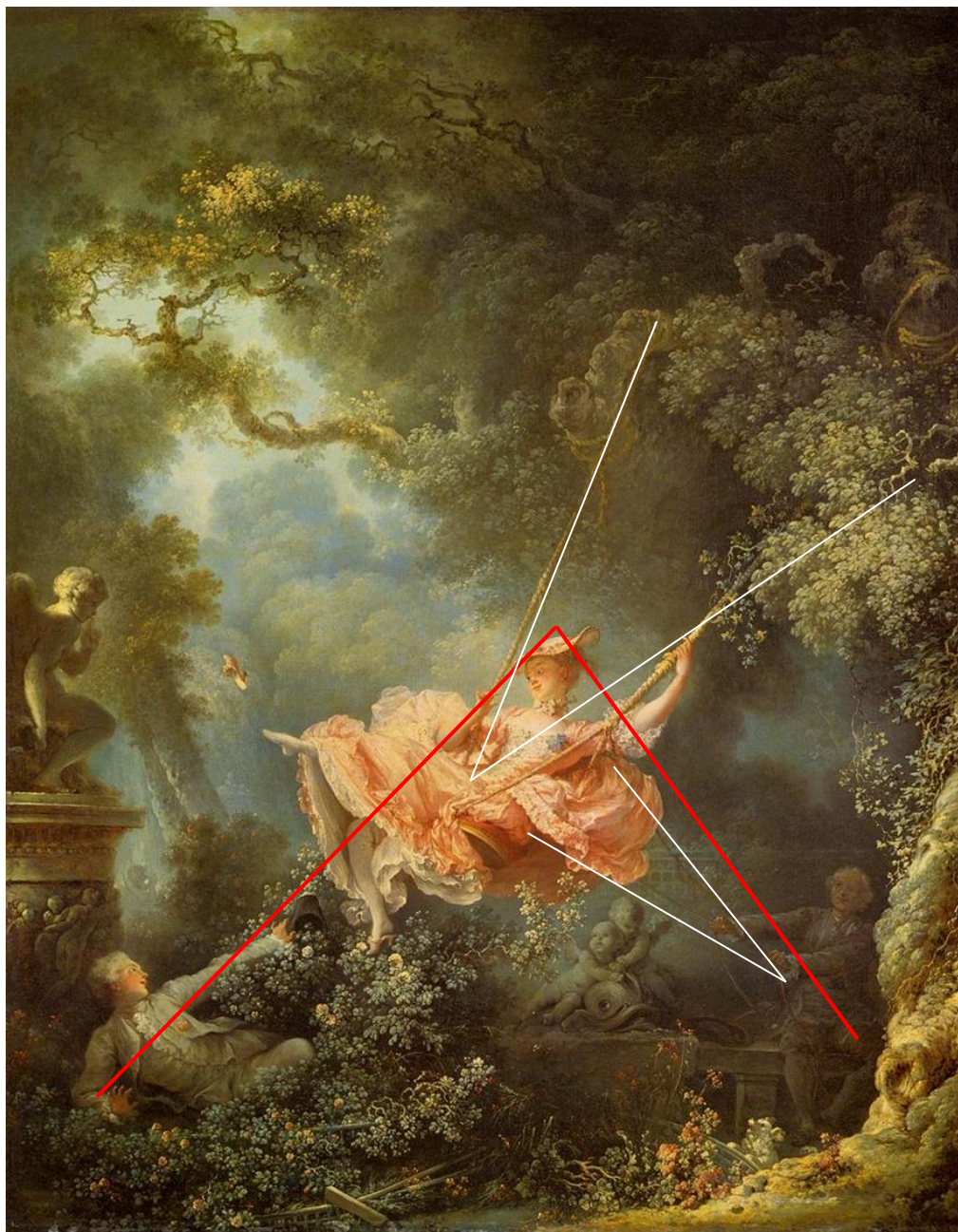
La **pinzellada** és ràpida i espontània. Utilitza un lleu clarobscur.

La **llum** prové de la clariana i s'obre pas entre les fulles dels arbres i els núvols, reflectint-se plenament en la noia que es gronxa i el noi jove. El més gran queda en la penombra.

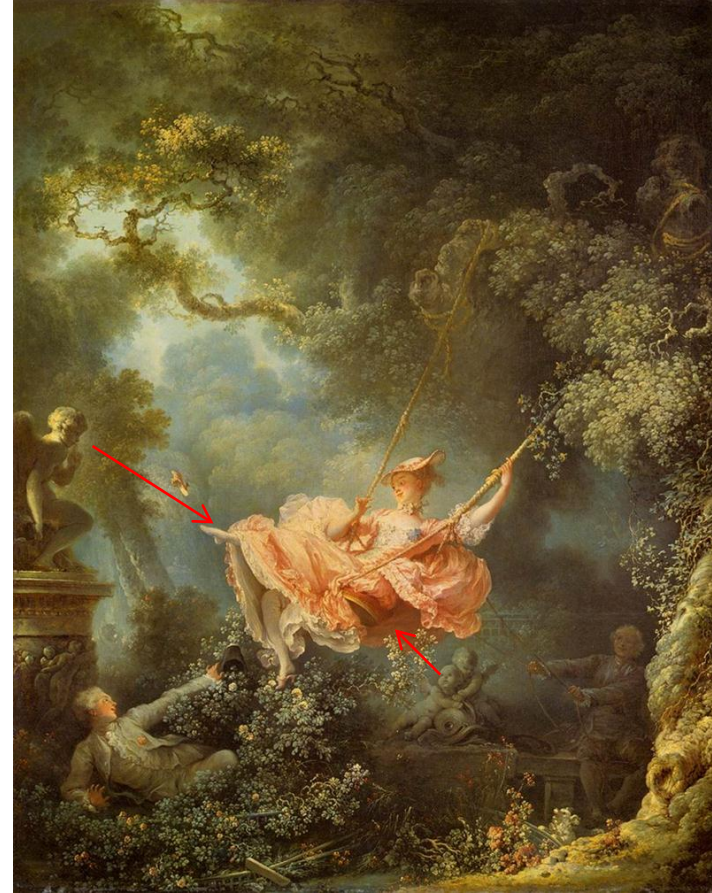
Composició

La formen 3 figures, estructurades en forma de **triangle**, el vèrtex del qual és el cap de la noia. La diagonal del costat esquerra la formen les cordes del gronxador i el braç estirat del noi del terra, i l'altre costat són les cordes de l'home de la dreta, que és el que el guia. El joc de diagonals **accentua la sensació de moviment**.

La mirada de la noia es dirigeix al jove estirat al terra, al qual llança una sabata. L'expressió d'ambdues figures és de coqueteria per part de la noia i languidesa amorosa per part del noi. La mirada de l'home més gran, de la dreta, no s'aparta de la noia.

El marc de l'escena és un paratge ple de vegetació i ornaments, amb tres figures escultòriques de putti o angelets, de les quals dues aparenten curiositat, observant la noia, i l'altra té els ulls tancats.

Les línies corbes les trobem en les branques dels arbres, i en el tronc de l'esquerra. La llum difumina els colors a mesura que s'allunyen cap el fons.

Interpretació

Les escenes galants de Fragonard eren banals i tòpiques, però també són un fidel reflex de la **societat elitista** del segle XVIII.

El moviment pendular del gronxador pot interpretar-se com a símbol de la inconstància dels sentiments femenins, que ara semblen tenir com a destinatari el noi jove, però que poden girar-se cap a un altre en el futur. També es possible que l'home gran que gronxa la noia sigui el marit. El jove que l'observa representa acceptar el frívol joc de la seducció i el *voyeurisme*, fent-ne partícip a l'espectador.

Són reflex d'una societat amb els dies comptats, amb la Revolució Francesa en portes. Mostren allò que tan criticaren els il·lustrats i que després perseguiren els revolucionaris. El poble, i les seves penalitats, no existia per aquest grup de privilegiats.

Es diu que un jove noble va encarregar *El gronxador*.

Models i influències

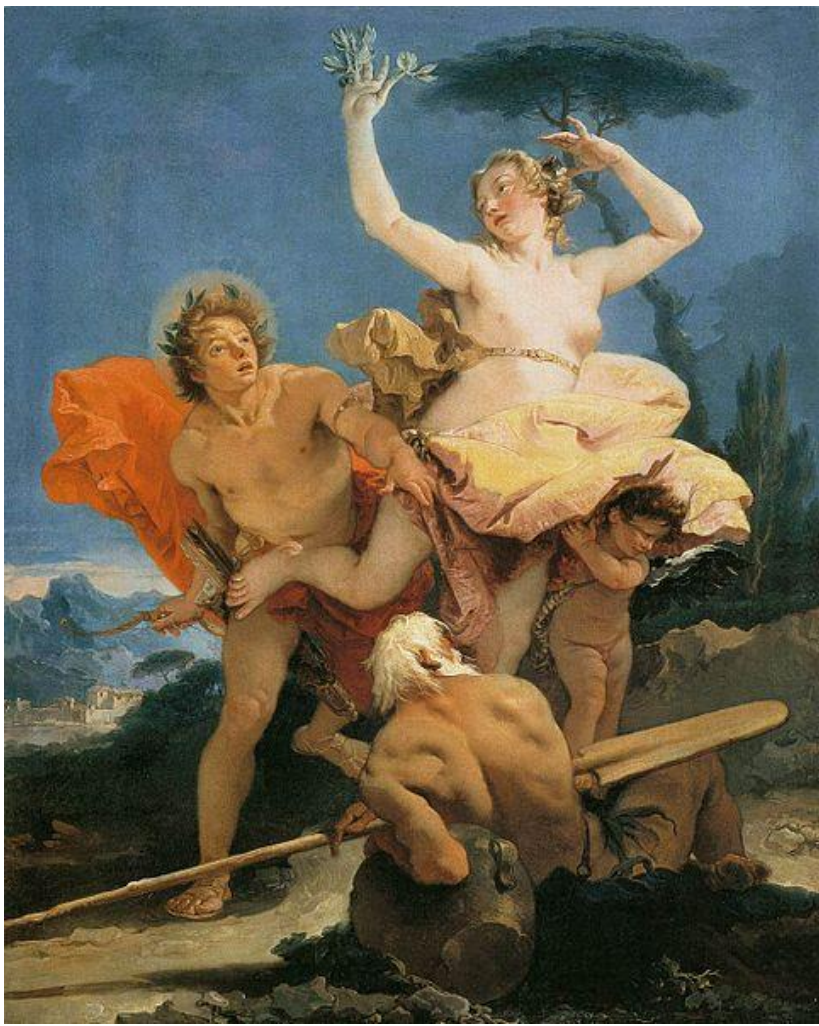
Els seus mestres foren els pintors rococós **Watteau** i sobretot **Boucher**.

El profund coneixement dels pintors flamencs, com **Rubens** o **Hals**, l'ajudaren a desenvolupar el seu art.

A **Itàlia** i durant la seva estada a Roma va admirar els jardins romàntics, amb les seves fonts, temples i terrasses, on va concebre els escenaris que posteriorment plasmaria, a les seves obres.

Sobre la seva obra va influir també la florida sumptuositat de Giovanni Battista **Tiepolo**, l'obra del qual va tenir oportunitat d'estudiar en Venècia abans de la seva tornada a París en 1761.

Per la temàtica de les seves obres se'l considera un precursor dels romàntics i els impressionistes, que valoraren les seves pinzellades cremoses, ràpides i espontànies.

Tièpolo, *Apol·lo i Dafne*, 1745

Constable, *El Carro de Fenc*, 1821.
Pintor romàntic anglès.

A. Watteau, *L'embarquement a Citiera*, 1717

F. Boucher, *El naixement de Venus* 1740. I *Dona reclinada*, 1751

